

در سعادت نه بیک پوسته خانه قاز شور مند
دازه خصوصه دو

حول ازمه:

مؤسسی: ابوالعلاء زین العابدین - ح. اشرف ادیب

سنه لک القایلی

٣٥ ٦٥

٥٠ ٩٠

١٠٠ ١٠٠

در سعادت نه ولايادنده هملاك اجنبیه ده

٥٥ فروش در

مکتبۃ الفتن

در

۱۳۲۶

دين، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دن باخت هفته‌لاق رساله‌در

در سعادت نه سخه‌سی ۵۰ پاره‌در

قیرطه‌دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
٤٠ طوش فضله آنجه.

در سعادت نه پوسته ایله کوندریلیرسه ولايات بدی اخذ او لنوره

تاریخ تأسیس:

۱۱ نوموز ۳۲۴

برنجی سنه

۳۲۶ شوال ۱ صالی ۱۴ تشرین اول

عدد: ۱۰

او مازسه ارکلک ایله قادین آره سنده هشتگ بر حق او لور . او حالده
ارکلک رأی او ماد چجه قادین چار شافنی چه قاره ماز .

مکالمہ عاکف

۲۰۷

آکلاشه مادق، حالاده آکلاشه ماورز!..

هر شیوه عظیم بر انحطاط حصوله کتیر استبدادک تأثیراتندن دین
مبین اسلامده آزاده قاله ما مش، آز بزمان ظرفنده بو خصوصده افکار
عویشه پک منتشرت بحاله کلشدر. عین دینه هذسوب ایکی کشی پنهانده
بهم او قدر مباینت اعتقاد کور و ایور که تأسف ایله همک ممکن او لمایور.
حالبوکه ایکی طرفک ده غایه اهمل بر در، ایکی طرفک ده آرزوی سعادت ابدیه به
مظہریت در. تصور اولو نماز که « انسان » نام مجلنی طاشیانلر آره سنده
سعادتی بو بش کونلک حیات دنیادن عبارت بیله جلک کیمسد لر بولونه پیلسون.
هر کس وجودی ایچون بر هنجا تدارکنه چالیدنی کی روحی ایچون ده
بر ماؤی احضاری دوشونیور. بر پت پرست بیله بو تفکردن آزاده دکلدر.
هر ایکی طرفک غایه اهمل برایکن نصل او لیورده آراده مباینت
اعتقاد حصوله کلیور؟ بونک پک متنوع اسبابندن اک مهمی اکلاشیله.
مهمازاق در. هچ بزمان ال الله ویره رک بی طرف بر فکر، بی طرف بر
محامکه ایله حقیقت دوشونو مهمش، تدقیق اپدیله مش، هچ بزمان
افراط و تفریطدن قور تولق نصیب او لمایش. جهالت واستبداد داعما
بوندن بزی منع ایتمش.

بتون افعال و حرکاتی عقائد دینی-مدن عدایتکه قالقوش مشتر .
عبادات کی صرف دیندن همود و اولان شیلره ده بعضاً یه مداخله منی
او زانمشز . حتی بعض علما ، تأثیرات سیاسیه و اسباب ساڑه طولاً پسیله ،
بوکا منشات ایتمشلر ، آرزویه موافق حکمران و پرشلر . کیت کیده
او قدر فروعانه داشتر که اساس غائب اولمک درجه سننه کلش . بتون
وصایای صحیا ، بتون وصایای اخلاقیه او اصر دینیه درجه سننه چیقا ریشم .
حالبوکه برگناه صحی ایله برگناه دینی آراسنده نهقدر فرق عظیم واردرا
بری وجود فائی به ، دیگری روح اندی به متعلق در .

دین نه در؟ دینک اسلامی نه لردر؟ او فروعات میاننده صیغه پیشوب
قالمش. اوامر ووصایای دینیه‌نک درجات قوتی نظر اعتباره آلمایه رق
کوچک بر قصور ایچون تکفیره قدر، دینک خارجنه چیقاره غه قدر
چسارت ایدیاش، آکلاشه‌مادق، حالاده آکلاشه‌مابورز!..
بن، دینی، کتاب‌لردن دکل، آباء واجداد منک افعال و حرکاتندن
اوکر نشز. او صورتله حاصل اولان معلوم‌ماهی کتاب شکلنده نشره ده
جرأیاب او لمشز. هر کس شخصیتنه، محیطنه بعیتدن آزاده قاله‌مامش.
هر کس کندنده مجتهد درجه سنده بر اطلاع کورهش. فقط سویلدکلری بی
عطایات شخصیتیه بناء دکل، دین نامنه سویلش، عنده بر طاقم قیودات
وضع ایتمش. بونک نتیجه‌ی اوله رق نه فکر لو درهیان ایدیاش، نه
یهوده مناقشه لر جریان ایتمش!.. آکلاشه‌مادق، حالاده آکلاشه‌مابورز!..

پوقدر. بو بويله اوولدېيى كى بو ايکى شىدەن بىرىنىڭ دىكىرنىن استقلالى
ھستەلەسى دە بىم آڭلاپەمدىغۇم وقطۇغاً آڭلاپەماپەجۇم بىر بىخىندە.
او يولەيا، بىرلىشوب شى؟ واحد تشكىل ايمك اوزىزه يارادىلماش ايکى
شىئە استقلال ويرمك نصل ياقىشىق آپىر؟ بونلىرىن ھېرى دىكىرىنە
محتاج وکال جنسىيە ئونكىلە قايم اىكىن آرەلمىندا نصل وجه مساوات
تىعىين ايدىلەپىلەير؟ بىم آڭلاپەغەڭ غايىتى شودرگە : جنسىين آرەسەندە
مساوات واستقلال حصۇانە سەي ايدىلر بالفرض صوبىك ايکى عنصر
مکونى اولان مولە الماء ايلە مو الجوضە آرەسەندە استقلال ايجادىنە
اوغر اشانلىك ئىينىدر. اكىر صوپى وجودە كېرىمك اوزىزه بو ايکى
عنصردىن بىرى اىچۈن دىكىرنىن مستقل اوملق مىكىن ايسە كاكان ئاڭلە
تشكىل ايملىرىلە برابر اركىك ايلە قادىنڭ دە بىرلىنىن استقلالى قابل اولهپىلەير.
شىمدى دىيە جىكلەرگە : او يولەيسە يوقارىيى فىصلار دە نصل اوولدى دە
اركىك، قادىنڭ موقۇلىيى تىحدىد ايتدىك، بونلىك آرەسەندە اختلافات
ايجادىنە چالىشىدۇك؟ بىن دە دىرم كە :

بو خصوصىده بن عينىلە مولداخۇضە ايلە ھولدمانىك خواص كېيىو بە.
لرندن ، نقلات اضا-افىيەلرندن ، بولند قلىرى يىردىن بىحىت ايدىن بىر كېيىا كىر
كېيىم . قادىن ارکىكىدىن بىدنا دەھا خفييەدر ، دىدىيكم زمان مولە الماء
مولە الخوضەدن دەھا خفييەدر ، دىعىش اولىيورم . كىذلەك موازىنە حىات
قانۇنى ، جىنس رقيق نسوانىك سعادتى اوپىلە اىچىساب ايدىيور كە روابط
عائىلەنەڭ تىشىيدى اىچون قادىنلۇ حریتلىرندن بىر قىسىنى ، فقط ارکىكلارك
ترک ايدە جىكىنەدن دەھا بىيوك بىر قىسىنى ، فدا ايتلىرىدر ، دىدىيكم زمان
صوبى وجودە كىتىرمەك اىچون مولداخۇضەن كىندۇ جەمنىن ترک ايدە جىكى
مقدار مولە الخوضەنەڭ كىندىن زىادە او لمىيدىر ، دىعىش اولىيورم .
شايىن اسـتغراـبىـر كە سـربـستـى نـسـوانـ طـرفـدارـانـى قـادـىـن طـرفـندـن
ارـكـكـە قـارـشـى كـوـسـتـرـىـلـانـ "ـخـضـوعـ" وـانـقـيـادـى پـكـ بـيـوكـ كـورـوـيـورـلـوـ .
بـوـحالـى بـرـاسـارتـ عـدـ اـيدـبـورـلـرـدـه دـيـكـرـ طـرفـدنـ اـرـكـكـكـە قـارـىـسـىـنـىـ انـفـاقـ
اـيـچـونـ اوـلـهـسـىـيـهـ ، چـالـىـشـدـىـيـغـىـ هـېـچـ دـوـشـوـنـيـورـلـوـ . حالـ بـوـكـهـ قـارـىـسـنـىـكـ
اوـغـورـنـدـهـ اـرـكـكـكـەـ چـكـىـكـىـدـهـ اوـلـدـيـغـىـ شـدـائـىـ جـسـمانـىـهـ وـمـتـاعـبـ روـحـانـىـهـ
اـيـلـهـ اوـبـرـىـنـىـكـ بـرـىـكـنـىـهـ قـارـشـىـ اـظـهـارـ اـيـلـدـيـكـ آـطـاعـتـىـ مـقاـيسـهـ اـيـدـهـ جـكـ
اوـلـورـسـەـقـ اـرـكـكـكـەـ قـادـىـنـهـ قـارـشـىـ اوـلـانـ اـسـارـتـىـ قـادـىـنـىـكـ كـىـنـدـنـ فـضـلـهـ
بـولـورـزـ .

واما قادرنئك آركىكە قارشى اولان خضوع وانقيادى بىر چوق
آلام وَا كداره مصابىتى اىچاب ايمكىدە ايىسىدە بوجال آرهلىرنىدەكى جەھل
مەتقاپىلەڭ نتىجىھەسىدە ئاشقە بىرىشى دەكلەر، لەن تۈرىيە و تەندىب سايىھەسىدە
زوج ايلە زوجىدەنک هەبرى دىيگەرىنىڭ نظرىنە يو كىسىلىپ، او زمان
بىرلىرىنە قارشى اولان و ظيفەلىرى كىندىپلىكىنەن تەين ايدە، استقلال
دىنلىن شى ذهنلىرنىن كەلىيا او زاۋالاشىپ، زىرا بىرى دىيگەرىنى اكال ايمك
او زەرە يارادلىش اولان ئايكى مخلوق آرەسىنە بۇ كەلە بى معنادر.

بوحقائق تقرر ایتدکدن ؛ قادین ایله ارکلک هیچ بولینک دیکرینه
قارشی مستقل اوله مايدجغى ، بلکه بونلرک شى واحده اولدېغى ثبوت
بولدقىن صوکره آرتق قادینك تورىتى ياخود آچىق كىزمى هىچ

اماًی» دیه توصیف و حقوق قلرینک محافظه‌سی شد. تله امر و توصیه بیور دینی
تبغه غیر مسلم‌هانک - روم، باغار، ازمنی، موسوی... جمله‌سنک -
حقوقنه تجاوز ایتدکجه، توفیقات سهانیه‌دن محروم قالمشز، حقوق‌قزی
پایه‌ال ایتشز... عدالت و مساواتدن، اتفق و اتحاددن اوzaقلالاشد قلجه
کوچولشز... یوز بیکارجه معصوملری پای قهرمنه ازدکجه، یوز
بیکار جدم‌ظلوم‌لری چولارده نابود، دکن‌لرده محواست‌کجه، او جاقلری
ییتمق‌دن، خان‌المری سون‌دور‌مکدن لذت آلدکجه، ظلم واستبداد‌صله
بتون کائنانی دنخون ایلدکجه، انسان‌لری ناله‌کنان، ملکلری دوچار
فغان ایندکجه، کوزلرمن اوکنده جریان‌ایدن بوخونین نظامه قارشی عاجز
و مسکین دور‌دقجه، جان‌لرمن فدادن‌چکنده‌کجه، آشیان‌ذلت و مسکن‌قزدن
آیریله‌ه قیماد قلجه، اوکروه زبانیه التحاقی بر شرف عدای‌تندکجه؛ الاهک
غضبه، رسول کریک نفرته، بتون بشریتک لعنته کرفتار اولدق.
اورزمنه چوکن بو سخاب ذلت بزی ازیورکن، قوشة‌ده
اورزمنه چوکن بو سخاب ذلت بزی ازیورکن، اسلامی سور و کایورکن
اولدیغز کرداب هلاکه قوجه بر عالم اسلامی دخی سور و کایورکن
کیم بیلیز هانکی بر قولک، هانکی بر قلب پاکک، کیم بیلیز هانکی بر اشک
معصومک، هانکی بر ناله مظلومک حرمته عنون الهی یتسلدی...
ماکدونیا بالقالان‌زدن اون اوچ عصر اوکی نوریله، بتون اوزناهت،
بتون اوشعشه‌هیله شمس نصرت و هدایت طلوع ایندی. الحمد لله!
اوکزه آچیلان بویوله، بوصراط مستقیم، بو شاهراه هدایتده
کمال اتحاد و صمیمه‌یله یورویله. اسلامیتی، انسانیتی اوکرنه‌لام... بر
زمانده‌که بتون سکان ارض مرفق‌تده یوکسداهیور، بر زمانده‌که
بتون بلاد و مالک طریق تکالمه، ایلریله یور، بزده آرتق بوسته عطا‌تیدن
یاقدمنی صیره‌ام. بوضیعه سیاه جهل ایله مظالم‌الحیات قالق‌دن تور.
توله‌ام. فکرمنی مزلقه تهدو و تعصبن چیقاره‌ام. کوزلرمنی بنه‌ایت
سندلر نصب، ایندیکمز او قعر کرداب خود پسندانه‌دن قالدیزه‌ام. ساحه
فنون و صنعت‌تده کی عظمت نهون بوقدر بدایی، شهراء علم و معرفت‌ده
قطع ایدیان بوقدر مسافاتی کوره‌ام. خطوه‌لریزی اوکا کوره آته‌ام.
زبرا، اعتراف ایده‌ام، پاک کریده‌یز. سبب خلق‌تمزی، وظیفه حیاتیه.
مزی دوشونه‌ام. بربزمله اوغر اشقده فائده یوق، آخرت ایچون
چالیش‌انلری صوفیلک، بدلاقله اته‌ام، دنیا ایچون اوغر اش‌انلری
دینسراکله تخطیه ایتك پاک بیوک جه‌الت!.. دنیاده، آخرت‌ده بزم
دکمی؟ هم حیات فانیه، هم حیات ابدیه من ایچون چالیش‌هایم. شمدي‌یه
قدر هپ بویله تخطه و اتهام ایله کندمنی دوچارت‌توقیف و تندی ایلدک.
بربرمنک تشیبات خیریه‌سنه مانع اوله‌رق بوعیای جه‌الت واستبداد‌ده
عصر لرجه سور و کاندک. آرتق ال‌اله ویره‌رک کمال اتحاد ایله یوکسل‌که
چالیش‌هایم. بوسوء تفهماره نهایت ویره‌ام. آکلاش‌هایم. زیرا آکلا.
شهم‌امازاق بزی بوحاله کت‌بردی، ینه آکلاشیله‌مامازاق در معاذاه موجب
فال‌کتزا له حق. بیلهم نیچون آکلاش‌هایم، حالاده آکلاش‌هایم‌یورز؟.
ج. اشرف ادب

ایشته بوقیود، «اسلامیت» که از ظاریه‌یکانه‌ده ایفایی پاک‌مشکل بردن
اولق اوزره تلاقی‌سنه سبیت ویردی. اسلامیت که اساًماً پاک بسیط‌در،
اسلامیت که طبایع بشریه‌یه‌اک‌موافق‌بردن در، بتون احکمی احرار‌انه‌در؛
بوشکلی آلدقدن صوکرا اجانبک، خصم‌ای دینک تعریضانه‌هوف اولدی:
— اسلامیت مانع ترقی در، بوقیود التنده ترقی مکن دکلدر...
صدالری ایشیدیلکه باشلاادی.

ایشته، بویله تحصیلی ناقص، شخصیت‌تک - یعنی طرز حیات معیشت‌تک -،
محیط‌که، رأس‌کار حکومت‌ده بولونانلرک تأثیر و نفوذ‌دن آزاده قاله‌ما، مش
بعض کیسدر طرفدن بلا دلایل دین نامنه سویل‌فس بر طاق مط‌العات
شخصیه‌یی بعض خصمای دین سرشنیه اعتراض اتخاذ ایدرک، - دین
نامنه سویل‌دیکی ایچون - شخصک دکل، دینک علیه‌نده بولونغه جرأت‌نیاب
اولشلر و بويوله بر چوق آثار‌غرضکارانه وجوده کتیر‌مشادر. حقایق
اسلامیه و فلسفة دینیه‌دن بی‌خبر اذهان شبان او، غالاطات خصمایه ایله
ترددلر، تدبیلر ایچونه‌ه قالمش. دیکر طرفدن اوروبا فلسفة‌سنه‌ک دین علیه‌نده
بر مجرایه دونمنی علوم غربیه‌یه آشنا بعض شبان او فلسفة‌یی علی‌العموم
دینلر حقنده کی برسوه تلقی‌یه بجلا اولش. حقیقت سویله‌نده‌مش،
شمامت استبداد او اعتراضاته لایقیه مدافعته به مانع او باش، دین‌سراک
توسعه باشلامش. بتون حقائق و آثار نفیسه دینیه‌ک عرب‌جهه یازیل‌مش
بولونی و هر کسک بومبارک لسانه واقف اوله‌ماهی حقیقتک میدانه
چیقه‌مامسنه بر سبب دیکر داها تشکیل ایمش.

ایشته اواساسدن تباعد، او توسع فروعات، او اعتراضات خصمایه
او مدافعته عدم مساعده، او افکار خود‌پسندانه، او اور و پا فلسفة‌سنه‌ک
محرای جدیدی، او سوء تلقیلر، او وقوف‌سراقلر و بتون بونلرله برابر
کوندن کونه دوچار احبط‌اط اولان اخلاق ملیه، و تاخاشه خلف‌ای
راشدين دور‌دن بری سور و کانوب کلکده اولان استبداد فکرلری...
ایشته بتون بواسیاب «اسلامیت» ک و بتون دول اسلامیه‌ک تنزیل
قدیرینه سبیت ویرمش، و نهایت:

— کوسترک مترق براسلام حکومتی!...

دیدیره جک در جهده بر ذاته، جواب ویریله میه جک بر حاله
کلمنشد. بر زمانلر بتون سیاست جهانه اجرای تأثیر ایدن حکومت
اسلامیه، بر صره کلداری که اوروبا خلقه مدنیت‌ده بتون اقوام و ملک
دوننده قالدی، تحقیره هوف اولدی.

نه آجی حقیقت، نه تحمدکذار مسکنست! بز ایشته احکام اساسیه
دینیه‌دن اوzaقلالاشد قلجه بوحاله کلمنز... یعنایکرک ایتدکجه فقر و ذاته
دوچار اولشز... بنهایت عطا‌الخانه‌لر تأسیس ایتدکجه ترقی دن کری
قالمشز... جاهم خطیلرک، مدرسه کورمه‌مش احق واعظلرک:

— دنیایی برآویکز. یالکز آخرت ایچون چالشکز... طرز‌نده‌ک
سوزلرینه قایله‌رق ازوالره چکلادکجه، صنعتی، چالیشمی ترک‌ایتدکجه
حضریض مسکنسته دوشکنز... دنیایه‌هاید قیچه، منافع شخصیه و دنیویه‌ی
هر شیه ترجیح ایتدکجه جه‌انک کوله‌سی، بتون ارباب سفاهتک
اسیری اولشز... رسالت‌پناه صلی‌الله تعالی علیه و سلم حضرت‌تلرینک «الله‌ک